Fil-Prim Awla tal-Qorti Civili

Onorevoli Imhallef Albert J. Magri B.A., LL.D.

Seduta ta' nhar il-Erbgha 14 ta' Frar 2001

Citazzjoni numru 496/99 AJM

Kawza numru

Joseph Saliba

Vs

Felix Agius

Il-Qorti,

Rat ic-citazzjoni presentata fil-25 ta' Frar 1999 li permezz taghha l-attur wara li ppremetta illi f'artikolu ntitolat "Inkjesti kontra Inkjesti" ippubblikat fit-tnax il-faccata tal-harga ta' "Kullhadd" tal-Hadd, 8 ta' Novembru 1998 ta' liema pubblikazzjoni l-konvenut huwa l-editur – gew attribwiti fatti determinati foloz u malafamanti fil-konfront ta' l-attur bl-iskop li joffendu l-unur u l-fama tieghu u li jesponuh gha-ridikolu jew ghad-disprezz tal-pubbliku; illi l-attur bhala parti malafamata u offiza ghandha d-dritt ghad-danni kontemplati fl-rtikolu 28 tal-Ligi ta' l-Istampa (Kap 248 tal-Ligijiet ta' Malta); talab li din il-Qorti:-

1. tiddikjara u tiddecidi illi l-pubblikazzjoni suriferita hija libelluza u malafamanti fil-konfront ta’ l-attur u li tesponieh ghad-disprezz u ghar-ridikolu tal-pubbliku;
2. tikkundannah ihallas lill-attur dik is-somma li tiffissa f’ammont li ma jeccedix hames teleflira (LM5,000) bhala danni ghall-malafama b’applikazzjoni tal-artikolu 28 tal-Ligi ta’ l-Istampa.

Bl-ispejjes kontra l-konvenut li minn issa qed jigi ngunt ghas-subizzjoni.

Rat id-dikjarazzjoni, l-lista tax-xiehda u d-dokument ezebit mill-attur.

Rat in-nota tal-konvenut presentata fil-25 ta’ Novembru 1999 li permezz taghha eccepixxa:-

1. Illi l-artikolu in kwistjoni mhuwiex libelluz fil-konfront ta’ l-attur.
2. Illi inkwantu l-artikolu in kwistjoni jikkonsisti f’espressjoni ta’opinjoni li huwa ‘fair comment’ maghmul in bona fede u in kwantu l-artikolu jikkonsisti f’allegazzjoni ta’ fatt, liema fatt huma sostanzjalment veri, illi konsegwentement it-talbiet ta’ l-attur ghandhom jigu michuda bl-ispejjes.

Rat id-dikjarazzjoni w l-lista tax-xiehda tal-konvenut.

Rat il-verbal ta’ l-udjenza tad-9 ta’ Dicembru 1999 ta’ din il-Qorti diversament preseduta meta l-kawza giet mibghuta quddiem din il-Qorti ghas-seduta tal-10 ta’ Marzu 2000 sabiex tigi trattata u deciza.

Hadet konjizzjoni tal-provi prodotti.

Ittrattat il-kawza.

Ikkunsidrat:

Ghandu fl-ewwel lok jigi rilevat li f'din il-kawza instema' biss l-attur li sar ukoll il-kontro ezami tieghu. Il-konvenut naqas li jidher f'diversi okkazzjonijiet u fl-udjenza tal-11 ta' Dicembru 2000, meta l-kawza kienet imhollija ghal dak inhar bhala l-ahhar differiment ghall-provi tal-konvenut dan la deher u lanqas ressaq provi.

L-artikolu in kwistjoni iffirmat bil-pseudonomu Erasmus igieb it-titolu "Inkjesti Kontra Inkjesti". Dan l-artikolu li inkiteb ftit wara l-elezzjoni tan-1998 jiffoka fuq l-allegata korruzzjoni fil-partit nazzjonalista u senjatament l-awtur ipoggi taht il-mira tieghu lil Dr. Eddie Fenech Adami, lil Perit Ninu Zammit, lill-Avukat Dottor Louis Galea u fl-ahharnett lill-attur dwar min, wara li jissemma li dan kien inhatar "Campaign Manager" ghall-elezzjoni tan-1998, jkompli hekk:-

> "*Imma tghid lesti jaghmlu inkjesta fuq Joe Saliba talli kien isib xi impieg minn taht ghal xi kostitwent tiegh? L-inkjesti jezistu biex wiehed jitkixxef dwar xi haga li xi hadd ried jostor. Tghid lesti jitkixfu n-Nazzjonalisti fuq Joe Saliba? Tghid Gonzi jixtieq ikun jaf sa fejn jasal il-General Saliba? Jew behsiebu jlahqu fuq xi Bord? Nistieden lil Gordon Pace biex waqt il-programm tieghu jinsisti, bhal ma jinsisti ma kull ministru li jitfacca quddiemu, biex jinvestiga l-operat ta' Joe Saliba fl-inkarigi li kellu fi zmien Gvern Nazzjonalista. Jew hawn ligi wahda ghall-Laburisti u ohra ghan-Nazzjonalisti?*"

L-attur oggezzjona ghal dan l-artikolu billi, kif jinghad fid-dikjarazzjoni guramentata tieghu, qed jinghad li (a) ghandha ssir inkjesta fuqu talli kien isib xi impieg minn taht ghal xi kostitwent tieghu u (b) billi Gordon Pace ghandu jinsisti biex jinvestiga l-operat tieghu fl-inkarigi li kellu fi zmien

Gvern Nazzjonalista. L-attur jkompli jghid li dak li l-awtur qed jghid huwa malafamanti billi l-inkjesti u l-investigazzjonijiet ghandhom li skop li jinkixef "xi haga li xi hadd ried jostor".

Barra minn hekk l-attur hassu aggravat billi dak li hemm fl-artikolu jimplika li huwa kiser il-ligi tal-pajjiz billi wettaq xi att illegali.

L-attur fl-ewwel lok beda biex jichad kull allegazzjoni li saret kontra tieghu u fix-xhieda kompla jispjega li huwa kellu tlett karigi u cioe lecturer fl-Universita' ta' Malta, membru tal-Kalaxlokk u membru tal-Bord tal-Koperattivi. Fl-ebda kariga, jghid l-attur, ma kellu l-fakolta' li jimpjega n-nies u ghalhekk cahad kategorikament li huwa qatt impjega persuni u anqas u anqas li impjega persuni mil-kostitwenza tieghu. In kontro ezami l-attur gie mistoqsi dwar l-partecipazzjoni tieghu fl-elezzjonijiet generali tan-1992 u dik tan-1996 u filwaqt li stqarr li kien ikun avvicinat mill-kostitwenti tieghu sabiex jsibilhom impieg huwa qatt ma irnexxielu jaghmel hekk. Ghal kuntrarju meta kien membru tal-Bord tal-Koperattivi qatt ma kien avvicinat biex jsib impieg ghal xi hadd. Mistoqsi dwar il-konnessjoni tieghu ma certu Michael Fenech l-attur stqarr li dan kien habib tieghu u jaf li kien gie impjegat ma' l-Appogg ghal Koperativi meta l-istess attur kien membru tal-Bord tal-istess Koperattivi. Izda l-attur qal li qabel ma gie diskuss l-ingagg ta' din il-persuna huwa kien giab a konjizzjoni tal-membri l-ohra tal-Bord l-fatt li kien habib tieghu.

Mil fuq espost jidher li saru allegazzjonijiet serji kontra l-attur inkwantu qed jinghad jew jigi allegat li waqt li kien qed jokkupa kariga pubblika huwa abbuza mill-posizzjoni tieghu billi impjega xi persuna partikolarment kostitwenti tieghu u dana biex jerbah xi vantagg

fl-elezzjoni. Mhux biss izda saret insistenza partikolari sabiex il-komprtament tieghu jigi investigat biex jittiehdu passi legali kontrih.

Il-konvenut eccepixxa l-“fair comment” l-verita’ tal-fatti. Dwar it-tieni ipotezi l-konvenut ma ressaq ebda prova u ghalhekk din il-Qorti matistax tiehu konjizzjoni taghha. Dwar l-eccezzjoni tal-“fair comment” jigi rilevat li l-artikolu in kwistjoni majammontax ghall-kummenti izda ghall-allegazzjonijiet ta’ imgieba hazina da parti ta’ persuna f’kriga pubblika liema allegazzjonijiet lanqas ma gew sostanzjati.

Il-Qorti ghalhekk issib li t-talbiet attrici huma ppruvati mentri l-eccezzjonijiet tal-konvenut ma gewx sostnuti.

Illi bid-dikjarazzjoni tar-Registratur ta’ l-Istampa tal-25 ta’ Frara 1999 (Dok JS1) jirrizulta li l-konvenut kien l-editur tal-gazzetta Kull Hadd fid-data li gie ppubblikat l-artikolu in kwistjoni.

L-artikolu 28 tal-Ligi ta’ l-Istampa jipprovdi ghal kundanna tal-parti li tkun responsabbli ta’ malafama f’ammont li ma jeccedix l-LM5,000 u jhalli fid-dikrezzjoni tal-gudikant il-fissazzjoni tas-somma li ghandha tithallas. Tenut kont tac-cirkostanzi kollha tal-kaz din il-Qorti hija tal-fehma li l-attur ghandu jigi kumpensat fl-ammont ta’ LM500.

Ghar-ragunijiet fuq moghtija l-Qortifilwaqt li tichad l-eccezzjonijiet tal-konvenut, tilqa’ t-talbiet attrici, tiddikjara l-konvenut responsabbli ta’ malafama fil-konfront tal-attur bl-artikolu fuq imsemmi u konsegwentement tikkundanna lill-istess konvenut ihallas lill-attur l-ammont ta’ hames mitt lira maltin (LM500).

Spejjes kontra l-konvenut.

Onor Imhallef Albert J. Magri